

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екзистенційна арттерапія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Спеціальність С4 Психологія

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Освітня кваліфікація: Бакалавр з психології

Затверджено на засіданні кафедри
психології розвитку
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Екзистенційна арттерапія
Викладач	Паркулаб Оксана Григорівна
Контактний телефон викладача	+380342596136
E-mail викладача	oksana.parkulab@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на формування в майбутніх психологів цілісного розуміння можливостей поєднання екзистенційного підходу та арттерапевтичних методів у практиці психологічного консультування й психотерапії. Курс розкриває філософсько-психологічні засади екзистенційного аналізу (свобода, відповідальність, сенс, вибір, автентичність, страждання, переживання межових ситуацій) та їх інтеграцію з проєктивними творчими техніками. У межах дисципліни розглядаються теоретичні основи екзистенційної парадигми (В. Франкл, Р. Мей, І. Ялом, А.Ленгле та ін.), специфіка терапевтичних взаємин в екзистенційному підході, а також можливості використання малюнку, метафоричних образів, символів, нарративних практик для роботи з темами сенсу життя, тривоги, втрати, ізоляції, провини, життєвого вибору та особистісної ідентичності. Особлива увага приділяється розвитку професійних компетентностей психолога: емпатійної присутності, рефлексивності, здатності до феноменологічного аналізу переживань клієнта, етичної чутливості та усвідомленого використання творчих методів у консультативному процесі. Курс має практико-орієнтований характер і передбачає виконання арттерапевтичних вправ, аналіз кейсів, супервізійні обговорення та формування навичок безпечного застосування методик у різних вікових групах та кризових контекстах. Опанування дисципліни сприяє розширенню професійного інструментарію майбутніх психологів, розвитку їхньої особистої зрілості та готовності працювати з екзистенційними запитами клієнтів у сучасних соціокультурних умовах

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: ознайомити здобувачів з сучасними підходами до практики психологічної допомоги клієнтам з екзистенційними проблемами; пов'язати практику арт-психотерапії з основними питаннями життя, представленими в екзистенціалізмі; вироблення базових практичних умінь і навичок використання арт-терапевтичних методів і технік; формування морально-етичних принципів і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності та становлення фахової компетентності майбутніх психологів.

Цілі курсу: реалізувати прикладну складову професійного становлення майбутніх психологів шляхом поєднання теоретичних та практичних аспектів фахової підготовки, забезпечення ґрунтовних знань з теорії та методики надання психологічної допомоги клієнтам з екзистенційними проблемами засобами арт-терапії.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері

психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатності застосовувати знання з консультативної психології у практичних ситуаціях;

ЗК2. Знання та розуміння предметної області консультативної психології та розуміння професійної діяльності психолога-консультанта;

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК6. Здатності приймати обґрунтовані рішення;

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально- етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись.

ЗК11. Здатності розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатності до розуміння природи людської поведінки, діяльності та вчинків;

СК4. Здатності самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;

СК8. Здатності організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни);

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту клієнта.

СК10. Здатності дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатності до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР11. Складати та реалізовувати план арттерапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку у процесі арттерапевтичної діяльності.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР 22. Здійснювати арттерапевтичну інтервенцію з використанням індивідуальних і групових методів роботи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни (3 кредити ЄКТС, 90 годин)				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
Лекції			10	
Практичні заняття			20	
Самостійна робота			60	
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
Восьмий	С4 Психологія	четвертий	вибірковий	

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Сам.роб.
Тема 1. Теоретико-методологічні засади екзистенційної арттерапі 1. Історія виникнення та становлення екзистенційної арттерапії. 2. Сутність екзистенційної концепції терапевтичної допомоги; 3. Екзистенційно-гуманістичний підхід до арттерапії. 4. Арттерапію як метод особистісного зростання через творче самовираження. 5. Види арт-терапії.	2	4	10
Тема 2. Екзистенційна модель механізмів захисту. 1. Психологічні механізми творчого процесу (символізація, метафора, проєкція, образ). 2. Психологічний зміст проєкції та її значення в терапевтичному процесі. 3. Обрах як інструмент осмислення переживань. 4. Види захисту від тривоги, пов'язаної зі смертю, свободою, ізоляцією та безглуздістю.	2	2	10
Тема 3. Особливості терапевтичного контакту в екзистенційній арттерапії 1. Гуманістичні принципи арт-терапевтичної взаємодії. 2. Риси екзистенційно орієнтованого консультанта. 3. Психологічний зміст понять: автентичність, зустріч, «тут і тепер». 4. Специфіка стосунків «екзистенційний консультант-клієнт».	2	2	10

Тема 4. Структурування арт-терапевтичного процесу 1. Методичні принципи поєднання смислового аналізу й творчих технік. 2. Тресторонній перенос в арттерапії. Особливості терапевтичного діалогу в роботі з образом. 3. Фізичний і емоційний компоненти арт-терапевтичного процесу. 4. Модель арт-терапевтичної сесії (заняття). Принципи розробки арт-терапевтичних занять.	2	4	10
Тема 5. Арттерапевтичні методи дослідження людської екзистенції 1. Особливості застосування арт-терапевтичної діагностики в контексті герменевтичних методів 2. Феноменологія, дослідницькі ресурси і обмеження методу арт-терапевтичної діагностики. 3. Процедура проведення феноменологічного аналізу досвіду переживання себе-у-світі 4. Ефективність арт-терапевтичних технік і методів особистісного зростання (малювання, тілесно-орієнтована терапія, бібліотерапія, казкотерапія).	2	4	10
Тема 6. Арт-терапевтичний підхід до консультування клієнтів з екзистенційними проблемами 1. Екзистенційний досвід в зображувальній діяльності. Етичні аспекти та професійні межі 2. Екзистенційна арттерапія в роботі з кризовими та смисложиттєвими запитами. 3. Екзистенційна герменевтика душевного страждання (неврози, психосоматика, депресії) на матеріалі художньої літератури (бібліотерапія) 4. Ефективність екзистенційного аналізу з використанням методів арт-терапії 5. Особливості застосування арттерапії з клієнтами, які втратили сенс життя (логотерапія). 6. Робота з темами втрати, тривоги, ідентичності, життєвого вибору.	-	4	10

6. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	20
Експрес-тести	40
Контрольна робота	10

Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	10
Залік	50-100 балів
Максимальна кількість балів	100

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Проводиться згідно з Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістових модулів.</p> <p>У залікову відомість виставляється підсумкова оцінка за стобальною, національною (“зараховано”, “незараховано”) шкалами та шкалою ECTS.</p> <p>1 – 25 - незараховано (F), 26 – 49 балів – незараховано (FX) з можливістю повторного складання; 50 – 59 – зараховано (E) 60-69 – зараховано (D) 70 – 79 – зараховано (C) 80-89 – зараховано (B) 90 – 100 балів – зараховано (A).</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошується здобувачам вищої освіти на останньому практичному занятті. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, здають письмові роботи і завершують тестування з навчальної дисципліни не пізніше ніж за два тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Деталізуючи критерії та нормативи оцінювання знань, виходимо з умовного поділу помилок на власне помилки та недоліки. Помилками вважаються огріхи, допущені у відповідях, що спотворюють або зовсім змінюють зміст означення, положення, твердження. Якщо помилка повторюється в роботі, це свідчить про незнання або нерозуміння студентом певного положення і її вважають однією помилкою. Помилки свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються огріхи, які є наслідком неуважності або неохайності студента під час відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли у відповіді допущено не більше одного недоліку; 4 бали (дуже добре та добре) – коли в роботі помилок немає, але допущено не більше трьох недоліків, що прирівнюються до помилки; 3 бали (задовільно) – коли в роботі допущено не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли в роботі допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – коли в роботі допущено більше чотирьох помилок, бали 0-0,9 – коли в роботі немає правильно виконаних завдань без помилок і недоліків й така робота не зараховується.</p>

Есе «Етика екзистенціалізму. Свобода вибору та відповідальність у роботі психолога»

Есе оцінюються в балах (максимально – 10 балів): 9-10 – «відмінно»; 6-8 – «добре»; 3-5 – «задовільно», 1-2 – «незадовільно», 0-1 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:

- 1) відповідність тексту есе запропонованій темі (relevance to the topic) – 1,5 бала;
- 2) психологічне розуміння запропонованої теми (psychological understanding of the topic) – 3 бали;
- 3) переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 3 бали;
- 4) узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 2 бали;
- 5) оригінальність есе (originality) – 1,5 бала.

В оцінюванні **рефератів і презентацій** встановлюються такі вимоги: 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно».

Критерії оцінювання презентацій (28 балів максимально). Розподіл балів: 24-28 – «відмінно»; 16-23 – «добре»; 8-15 – «задовільно», 0-7 – «незадовільно»:

- структура (кількість слайдів відповідає змісту і тривалості виступу; наявність титульного слайду і слайда з висновками) – 4 бали;

- наочність (ілюстрації доброї якості, з чітким зображенням, текст легко читається; застосовуються засоби наочної інформації (схеми, рисунки, діаграми тощо) – 4 бали;

- дизайн та налаштування (оформлення слайдів відповідає темі; для всіх слайдів презентації застосовується ідентичний шаблон оформлення; текст сформатовано за шириною – 2 бали);

- зміст (презентація добре структурована і відображає основні етапи дослідження (проблема, мета, гіпотеза, хід роботи, висновки, ресурси); містить повну, зрозумілу інформацію по темі роботи; орфографічна та пунктуаційна грамотність – 6 балів;

- вимоги до виступу (виокремлено та сформульовано головні ідеї, на яких базується презентація; немає дублювання тексту на слайдах та у виступі; доповідач вільно володіє матеріалом, чітко і зрозуміло висловлюється; впевнено і коректно відповідає на запитання та зауваження аудиторії; не виходить за межі встановленого регламенту – 6 балів;

- стиль презентації (збалансоване використання і тексту, і зображення для передачі думок; емоційний контакт з аудиторією; креативність доповідача – 3 бали;

- реакція аудиторії (відповідає моделі споживацької поведінки AIDA (Attention, Interest, Desire and Action); візуальні ефекти для розміщення тексту та ілюстрацій не перешкоджають сприйняттю змісту; вдало аргументовані ідеї підтримують цікавість аудиторії – 3 бали.

Критерії оцінювання рефератів: 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 0-2 – «незадовільно». (максимальний бал – 28):

	<p>1. Обґрунтовано актуальність теми – 3 бали.</p> <p>2. План реферату, в якому системно розкрито обрану тему – 3 бали.</p> <p>3. Зміст реферату містить положення практичної діяльності психолога за обраною проблематикою – 5 балів.</p> <p>4. Розкрито особливості застосування терапевтичних методів та прийомів у роботі з клієнтами для розв’язання корекційних, профілактичних, реабілітаційних та розвивальних завдань – 5 балів.</p> <p>5. Особистий внесок (оцінюється із наявності власних аналітичних висновків, пропозицій та креативних ідей щодо використання консультативних методів у майбутній професійній діяльності, підтримання цікавості в аудиторії) – 5 балів.</p> <p>6. Використані джерела (наявність достатньої кількості наукових джерел та їх належне оформлення) – 3 бали.</p> <p>7. Додержання загальних вимог щодо оформлення реферату – 4 бали.</p> <p>Оцінювання експрес-тестування (максимально 100 балів): «відмінно» (90-100 балів); «добре» (80--70 балів); «задовільно» (50-69 балів), «незадовільно» (0-49 балів).</p>
--	--

Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп’ютери та інше
<p>Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа, комп’ютери, використання цифрових систем управління навчанням – D-learn; використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Cisco Webex Meetings, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint.</p>	
<p>Література:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. С.15-70. 2. Карут Кеті. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та практики лікування катастрофічних досвідів. 2022. 496 с. https://play.google.com/books/reader?id=yHlzEAAAQBAJ&pg=GBS.PT1&hl=uk 3. Вознесенська О., Мова Л. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-технологій в освіті. Київ, 2007. 120 с. 4. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій: навч. посібник. Бердянськ: БДПУ, 2016. 322 с.. 5. Паркулаб О.Г. Мистецькі витoki екзистенційної психології. <i>Досвід проживання російсько-української війни у вимірах пластичного мистецтва, психології мистецтва й арттерапії</i> : зб. тез доп. круглого столу (Івано-Франківськ, 3 лютого 2023 р.) / [упоряд. Світлана Литвин-Кіндратюк, Богдан Кіндратюк]. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. С. 48-50. https://kpr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/160/2023/07/zbirnyk-tez-kruhloho-stolu-2023.pdf 	

6. Арт-терапія в роботі психолога: інноваційні підходи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції, м. Кропивницький, 20–27 квітня 2021 року / уклад. Молчанова О.М.; за заг. ред. Жосана О.Е. Кропивницький, 2021.150 с
7. Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальний екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. *Збірник наукових праць : психологія. Івано-Франківськ*, 2019. Вип. 25. С.135-142. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/psp/article/view/2955/3376>
8. Паркулаб О.Г. Екзистенційна психологія як філософський праксис. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 3. Т. 1. С. 104-110. http://pj.kherson.ua/file/2018/psychology_03/ukr/part_1/20.pdf
9. Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. № 15, 2020. С.187-191.
10. Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. *Психологія особистості*. № 1 (3), 2012. С.129-138. http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf
11. Паркулаб О.Г. Арт-терапевтичні методи вивчення людської екзистенції. *Цілісний підхід у психології особистості: особливості теорії та практики : зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної онлайн конференції* (м. Кропивницький, 25 лютого 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 28-31. https://kpr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/160/2022/06/conf_tezi_25.02.pdf
12. Bruce L. Moon(2009) *Existential Art Therapy: The Canvas Mirror Third (3rd) Edition*. Springfield, IL: Charles C Thomas. 284 p.
13. Bruce L. Moon (2019). *Ethical Issues in Art Therapy*. Charles C. Thomas Publisher. 334 p.
14. Moustakas, C. (1994). *Existential psychotherapy and the interpretation of dreams*. New York: Jason Aronson.
15. Gilroy, A. (2006). *Art Therapy, Research, and Evidence-Based Practice*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. 177 pp.
16. David Edwards (2004). *Art therapy*. CA: SAGE Publications. 161 pp.
17. Deveshi Malhotra (2021). Art therapy: therapeutic form of expression. *International Journal of Social Science and Economic Research*. Volume:06, Issue:07. P. 2151-2159.

7. Політика навчальної дисципліни

Студентам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.

У процесі викладання навчальної дисципліни передбачено використання таких методів навчання, як:

- ✓ лекції з використанням мультимедійних презентацій;
- ✓ бесіди та дискусії з проблемних, неоднозначних та суперечливих питань;
- ✓ робота в групі – дискусія, рольова гра, колективне обговорення;
- ✓ складання таблиць і структурно-логічних схем засвоюваного матеріалу;
- ✓ аналіз кейсів, кінофільмів, відео, стенограм для унаочнення специфіки психотерапевтичної роботи з клієнтами.

Провідна форма навчання – лекція. За характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності – проблемний виклад та частково – пошуковий та продуктивно-творчий методи. Передбачено проведення лекційних і семінарських (практичних) занять, самостійне вивчення літератури, офіційних документів та інших джерел, підготовка тематичних доповідей, написання есе, рефлексивний аналіз терапевтичних ефектів.

Структура семінарського (практичного) заняття містить: експрес-тестування чи письмову роботу, питання для обговорення, практичні завдання, дискусію, підведення підсумків та рекомендовану літературу.

Письмові роботи. Виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>, «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>, та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно. За дотриманням членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Рекомендовані освітні платформи: Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra.

Індивідуальний графік навчання становить форму організації навчання здобувача вищої освіти, при якій дисципліна вивчається ним самостійно, у тому числі з використанням технологій і засобів дистанційного навчання, зокрема обов'язковими є тестування (Крок 3), виконання завдань 1-2 (Крок 2).

Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (участь в конференції, підготовка публікацій і виступів – максимально 5 балів), підготовка есе (максимально 3 бали).

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
--------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, творче завдання, реферат чи презентацію) та написали контрольну (модульну) роботу.</p> <p>У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля.</p> <p>ПОЛОЖЕННЯ про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS від 2 лютого 2016 р. № 18 із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Оцінка за виконане завдання знижується на один бал</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної</p>

	дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - покликання: https://nmv.pnu.edu.ua
Додаткові бали	Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожен тему). Згідно з <u>«Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212</u>
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) -</u> https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra

Викладач _____ Паркулаб Оксана Григорівна